

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobce: **Ing. J. L.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 4. 2012, č. j. MV-91557-26/ODK-2011, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 3 A 62/2012, o návrhu žalobce na určení lhůty k provedení procesního úkonu dle § 174a zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích),

t a k t o :

- I. Městský soud v Praze **je povinen** ve věci vedené u něj pod sp. zn. 3 A 62/2012 rozhodnout nejpozději ve lhůtě **do 14. 7. 2014**.
- II. Navrhovatelí **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

Návrhem ze dne 12. 5. 2014, Nejvyššímu správnímu soudu doručeným dne 14. 5. 2014, se žalobce (dále jen „navrhovatel“) domáhá již potřetí určení lhůty k provedení procesního úkonu dle § 174a zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), a to k rozhodnutí Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) o žalobě ve výše označené věci.

Z předloženého spisu městského soudu Nejvyšší správní soud zjistil následující skutečnosti. Navrhovatel podal dne 5. 6. 2012 k městskému soudu žalobu, kterou brojil proti nevyhovění žádosti o poskytnutí informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Přípisy ze dne 25. 6. 2012 zaslal soud žalovanému kopii žaloby k vyjádření a vyžádal správní spis, poučil účastníky řízení o složení senátu, jež bude věc rozhodovat a vyzval je k vyjádření, zda požadují účastenství při jednání. Navrhovatel reagoval sdělením, soudu doručeným dne 29. 6. 2012, že souhlasí s rozhodnutím ve věci bez nařízení jednání. Žalovaný zaslal soudu své vyjádření k žalobě i správní spis dne 25. 7. 2012. Městský soud přeposlal navrhovateli vyjádření žalovaného přípisem ze dne 1. 8. 2012. Sdělením, soudu doručeným dne 13. 8. 2012, navrhovatel doplnil žalobu o další údaje a specifikaci v pořadí druhého správního rozhodnutí ve věci žádosti o poskytnutí informací. Soudní spis obsahuje dále záznam ze dne 7. 12. 2012 o nahlížení navrhovatele do spisu. Dne 10. 12. 2012 podal navrhovatel soudu první návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu; ten Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 15. 1. 2013, č. j. Aprk 45/2012 - 45 jako nedůvodný zamítl. Návrhem ze dne 18. 1. 2013 se navrhovatel domáhal přikázání věci k rozhodnutí Krajskému soudu v Praze, neboť doba, po kterou městský soud jeho věc nevyřídil, se mu jevila neúměrná žalované problematice.

Nejvyšší správní soud jeho návrh zamítl, neboť neshledal naplnění podmínek dle § 9 odst. 2 s. ř. s. Dne 14. 8. 2013 podal tedy navrhovatel další návrh na určení lhůty pro vydání rozhodnutí ve věci. I tento návrh Nejvyšší správní soud jako nedůvodný zamítl usnesením ze dne 9. 9. 2013, č. j. Aprk 53/2013 - 78. Obsahem soudního spisu je dále žalobcova stížnost ze dne 9. 12. 2013, doplněná podáním ze dne 6. 1. 2014 o námitku podjatosti rozhodujícího senátu městského soudu. Ten návrh postoupil k rozhodnutí Nejvyššímu správnímu soudu. Usnesením ze dne 19. 2. 2014, č. j. Nao 69/2014 - 98 rozhodl Nejvyšší správní soud o návrhu tak, že soudci JUDr. Ludmila Sandnerová, Mgr. Milan Tauber a JUDr. Jan Ryba nejsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí uvedené věci a soudní spis vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

Ve svém v pořadí již třetím návrhu na určení lhůty ze dne 12. 5. 2014 navrhovatel uvedl, že celé řízení o poskytnutí informace trvá již dva roky a devět měsíců (včetně řízení před správními orgány, které jeho žádost zamítly); žaloba je podána soudu k rozhodnutí již dva roky a přesto, že se jedná o věc nekomplikovanou, soud o ní dosud nerozhodl. Zdůraznil, že deklarované právo na informace je takovýmto postupem zcela degradováno, neboť po tak dlouhé době se již požadovaná informace stává neaktuální.

K návrhu se vyjádřila předsedkyně senátu, který je příslušný ve věci rozhodnout, s tím, že návrh není důvodný. V řízení k průtahům nedochází, uvedené věci předchází k vyřízení věci již dříve napadlé. Věc žalobce městskému soudu napadla dne 5. 6. 2012 a v případě, že by ji soud začal přednostně vyřizovat, došlo by, dle jeho názoru, k diskriminaci ostatních žalobců, jejichž věci napadly soudu dříve. Předsedkyně připomněla, že se nejedná o věc s přednostním režimem vyřízení (§ 56 s. ř. s.).

Návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu je důvodný.

Řízení o návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu, upravené v ustanovení § 174a zákona o soudech a soudcích, představuje promítnutí zásad spravedlivého procesu z hlediska naplnění práva účastníka nebo jiné strany řízení na projednání jeho věci bez zbytečných průtahů, zakotveného zejména v ustanovení čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, do řízení probíhajícího před soudem.

Dle § 174a odst. 1, věty první, zákona o soudech a soudcích „[m]á-li účastník nebo ten, kdo je stranou řízení, za to, že v tomto řízení dochází k průtahům, může podat návrh soudu, aby určil lhůtu pro provedení procesního úkonu, u kterého podle jeho názoru dochází k průtahům v řízení [...]“

Při posuzování návrhu na určení lhůty je Nejvyšší správní soud vázán navrhovatelovou specifikací procesního úkonu, u něhož jsou namítány průtahy. Jen u takto vymezeného procesního úkonu zkoumá, zda dochází k průtahům. V nynější věci jsou průtahy namítány ve vztahu k vydání rozhodnutí, jímž se řízení před městským soudem končí.

Důvodnost návrhu na určení lhůty zdejší soud posuzuje dle kritérií vymezených v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích. Těmito kritérii jsou složitost věci, význam předmětu řízení pro navrhovatele, postup účastníků nebo stran řízení a dosavadní postup soudu. Současně není bez významu ani § 56 odst. 1 s. ř. s., dle něhož soud projednává a rozhoduje věci podle pořadí, v jakém k němu došly; to neplatí, jsou-li u věci dány závažné důvody pro přednostní projednávání a rozhodování věci. V § 56 odst. 2 a 3 s. ř. s. jsou vymezeny návrhy a věci, o nichž se rozhoduje přednostně.

Nejvyšší správní soud se zabýval jednotlivými kritérii, na jejichž základě se posuzuje důvodnost návrhu na určení lhůty.

Co se týče postupu samotného městského soudu, lze konstatovat, že městský soud se nedopustil žádných průtahů ve vztahu k úkonům, které je nutno učinit, aby se řízení dostalo do stavu, kdy je možno vydat rozhodnutí. Městský soud v přiměřené době informoval účastníky o složení senátu a vyzval je, aby se vyjádřili, zda souhlasí s rozhodnutím věci bez jednání. Městský soud bez zbytečné prodlevy též vyzval žalovaného k předložení správního spisu a k vyjádření k žalobě. Poté, co městský soud obdržel spisový materiál od žalovaného a jeho vyjádření k žalobě, toto vyjádření v krátké době zaslal navrhovateli. Nejvyšší správní soud tak konstatuje, že městský soud v přiměřené době po obdržení žaloby dovedl řízení do stavu, kdy bylo možno vydat rozhodnutí.

V tomto ohledu není rovněž bez významu, že navrhovatel zaslal soudu dříve již dva návrhy na určení lhůty a rovněž namítal podjatost rozhodujícího senátu. Vyřízení těchto navrhovatelových podání jistě vedlo na určitý čas k odnětí soudního spisu městskému soudu pro účely rozhodnutí o zmíněných návrzích Nejvyšším správním soudem. Po určitý čas tak nemohl městský soud o věci (bez soudního spisu) rozhodovat. Význam těchto úkonů je však v této věci okrajový.

Je nutno rovněž posoudit, zda se městský nedopustil průtahů tím, že by po nepřiměřenou dobu nevydal rozhodnutí, jímž se řízení končí. Takové posouzení považuje Nejvyšší správní soud za vhodné učinit v souvislosti s dalšími kritérii vymezenými v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích.

U dalších kritérií zmíněných v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích, tj. významu předmětu řízení pro navrhovatele a složitosti věci, Nejvyšší správní soud konstatuje, že nejde o exaktně měřitelná kritéria. Lze tak konstatovat, že nejde o věc ani velmi složitou (s ohledem na běžný rozsah žalobních námitek, nikoli rozsáhlý spisový materiál a skutečnost, že spory ze zákona č. 106/1999 Sb. jsou relativně běžnou agendou správních soudů), ani o věc zcela jednoduchou (věc vyžaduje důkladné zhodnocení komplexní problematiky). K významu věci pro navrhovatele se navrhovatel ve svém návrhu blíže nevymezil. Zdejší soud pak konstatuje, že jde, objektivně nazíráno, o věc spíše menšího významu, jelikož požadované informace, kterých se navrhovatel chce u městského soudu domoci, se týkají okamžiku zveřejnění v žádosti specifikovaných informací a není zde patrný jejich úzký vztah k navrhovateli, kromě okolnosti, že navrhovatel tvrdí, že na tyto informace má právní nárok.

Vzhledem k tomu, že konkrétní porovnání významu předmětu řízení pro navrhovatele a složitost jejich věci mezi jednotlivými případy je prakticky nemožné a nelze na základě těchto kritérií seřadit jednotlivé věci, poměřuje Nejvyšší správní soud tato kritéria přímo s délkou řízení před krajskými soudy či městským soudem.

Při takovém posouzení, v němž byla zohledněna i ostatní kritéria dle § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích, dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že je třeba městskému soudu určit lhůtu k vydání rozhodnutí, kterým se končí řízení vedené u něj pod sp. zn. 3 A 62/2012. I když zdejší soud odhlížel od doby, po kterou neměl městský soud spis, je nutno konstatovat, že městský soud za dobu dvou let ve věci nerozhodl (žalobu městský soud obdržel dne 5. 6. 2012). U takové doby již začínají vyvstávat pochybnosti o porušení práva na spravedlivý proces. Z vyjádření předsedkyně senátu městského soudu navíc vyplynulo, že v současnosti rozhodující třetí soudní oddělení eviduje ještě 71 nerozhodnutých věcí, které soudu napadly dříve, než věc nyní posuzovaná a navrhovatelovu věc hodlá vyřídit podle pořadí, v jakém žaloby přišly. To by znamenalo, že by navrhovatelova věc mohla být rozhodnuta ve druhé polovině roku 2014 (v lepším případě), což nelze připustit.

Nejvyšší správní soud si je plně vědom toho, že dle § 56 odst. 1 s. ř. s. soud projednává a rozhoduje věci v pořadí, v jakém k němu došly. Navrhovatelova věc přitom není přednostní

věcí ve smyslu § 56 odst. 3 s. ř. s. V případech, kdy řízení netrvá nepřiměřenou dobu, akcentuje zdejší soud nutnost respektovat pravidlo dle § 56 odst. 1 s. ř. s., nejde-li o případy uvedené v § 56 odst. 2 a 3 s. ř. s., a to již z tohoto důvodu, že např. samotné hledisko složitosti věci nemůže být rozhodujícím pro dřívější či pozdější projednání případu. Zároveň ale v případech, kdy je přiměřená délka řízení překročena, byť by byl důvodem stav objektivní přetíženosti soudu, Nejvyšší správní soud již nemůže přihlížet k pravidlu o rozhodování věcí podle pořadí, v jakém soudu došly, resp. k tomu, že městský soud má i starší věci, než je posuzovaný případ, které taktéž musí skončit. Opačným přístupem by totiž *de facto* odmítl poskytnout ochranu navrhovatelovým právům s nepřipustným odůvodněním, že jsou stejná práva někoho jiného porušena ještě závažněji.

V tomto směru se zdejší soud řídí názorem vyjádřeným Ústavním soudem, že „*je věcí státu, aby organizoval své soudnictví tak, aby principy soudnictví, zakotvené v Listině a Úmluvě, byly respektovány a případné nedostatky v tomto směru nemohou jít ke tíži občanů, kteří od soudu právem očekávají ochranu svých práv v přiměřené době*“ (viz např. nález Ústavního soudu ze dne 14. 9. 1994, sp. zn. IV. ÚS 55/94, publikovaný jako N 42/2 SbNU 35, dostupný z <http://nalus.usoud.cz>).

Stejně jako Ústavní soud (srov. např. nález ze dne 7. 8. 2007, sp. zn. IV. ÚS 391/07, publikovaný jako N 122/46 SbNU 41) si přitom Nejvyšší správní soud plně uvědomuje, že jeho individuální rozhodnutí není systémovým řešením, neboť v případě, kdy by zdejší soud vyhověl návrhu na určení lhůty těch účastníků řízení před městským soudem, jejichž věci jsou ještě starší než věc navrhovatelova, nedošlo by k faktickému zlepšení situace. Návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu není totiž nástrojem, který je schopen odstranit případnou přetíženost soudu. Nejvyšší správní soud však nemá jiný nástroj, který by mohl použít k ochraně navrhovatelů před případnými průtahy v řízení u krajských soudů či městského soudu. Ve vztahu k otázce zachování principu rovnosti účastníků řízení před městským soudem, která se v dané souvislosti nabízí, lze s odkazem na výše zmíněný nález Ústavního soudu ze dne 7. 8. 2007 (viz bod 25. nálezu), zmínit, že: „*takový princip se uplatní toliko v situaci, kdy zásah do základních práv a svobod jednotlivce lze odstranit jiným způsobem, tedy existují-li vedle zvoleného nástroje také jiné prostředky, kterými lze zabránit zásahu do základních práv a svobod.*“ Nejvyšší správní soud však jiný prostředek nemá a o návrhu na určení lhůty musí rozhodnout.

S ohledem na výše uvedená kritéria posuzování návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu zdejší soud shledal, že návrh je důvodný. Z tohoto důvodu určil městskému soudu lhůtu do 14. 7. 2014 pro vydání rozhodnutí, kterým se končí řízení před městským soudem vedené pod sp. zn. 3 A 62/2012. Tuto lhůtu lze považovat za přiměřenou vzhledem k okolnosti, že městský soud již učinil všechny potřebné úkony předcházející vydání rozhodnutí.

Návrh navrhovatele byl uznán jako oprávněný, takže ve smyslu poslední věty § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích hradí náklady řízení o něm stát. Vzhledem k tomu, že vznik takovýchto nákladů z obsahu spisu nevyplývá a navrhovatel ani žádné náklady, které by mu v tomto řízení vznikly, neuplatnil, soud rozhodl tak, že se navrhovateli náhrada nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. 6. 2014

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu